

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.

Anul XVI.

Blaj, 13 Octomvrie 1906.

Numărul 42.

Adunarea învățătorilor.

Pe zilele 23—24 n. a luni curente e convocată la Blaj adunarea generală a învățătorilor din arhidieceză.

Aflăm din diferiți articoli publicați în jurnalele noastre, că în zilele premergătoare acestei adunări generale, învățătorii noștri, fără deosebire de confesiune, se pregătesc a se întruni aici, pentru a să sfătuiască împreună, asupra mijloacelor, ce sunt de luat, în ce privește ameliorarea sortii lor materiale.

Nu putem avea nimic împotriva acestei mișcări, provenită din imboldul atât de firesc al nevoilor traiului zilnic.

Pretutindeni lumea să tânguiește, pretutindeni să cere urcarea lefei și adaos excepțional pentru zilele aceste, în care valoarea banului e așa de mică, iar cele trebuincioase pentru trai sunt așa de scumpe.

Făcând o comparație cât de cât cu alte cariere, cari reclamă o pregătire echivalentă cu aceea a învățătorilor noștri, putem afirma, fără teamă de exagerare, că chiar cariera învățătoarească e cea mai ingrătă dintre toate.

Un învățător, om cu familie, făcând bilanțul cheltuelilor absolut necesare pentru subsistența familiei, ajunge la conclusia, că salariul nici pe de parte nu-i ajunge pentru aceasta. Vrând-nevrând e necesitat să se ocupe și de economie sau altceva, ceea-ce îi este și foarte greu, fiind legat de oarele de prelegeri, seau, ceea-ce e mai trist, se ocupă de alte lucruri, cu detrimentul vădit al instrucțiunii. Salariul nu-i ajunge pentru traiul zilnic, iar ocupându-se și în alte direcțiuni, suferă instrucțiunea.

Observând progresul, ce se face pe alte cariere, în urcarea sistema-

tică a salarelor, trebuie să constatăm, că învățătorimea noastră a rămas lipsită de acest avantaj al sortii. (Zicem: învățătorimea noastră, căci despre aceasta e vorba în articolul de față, deci nu ne estindem, deocamdată asupra preoțimei, profesorimii etc. cari, în proporția calificației lor sunt tot așa de vitreg situați!)

Și dacă ne gândim la importanța acestei împrejurări, trebuie să constatăm, că dela ea depinde viitorul neamului nostru, care în 90% rămâne, pentru toată viața, numai cu cunoștințele, ce și-le-a însușit pe băncile școlii primare. Aceștia constituie fruntașii de mâne ai comunelor noastre, sutele și miile de plugari, cari rămân pentru toată viața în întunec, dacă nu s'au împărțășit, la vremea lor, de o instrucție temeinică și solidă. Căci dacă au trecut numai „ca cănele prin apă”, peste anii obligatori de școală, curând își uită și puținul, de care s'au împărțășit — și, dacă ar fi să facem o statistică a analfașilor noștri, am rămâne încremeniți de numărul lor cel mare, când știut este, că foarte mulți din ei au trecut prin școlile primare...

Iată un rezultat real al lefei minimale, ce se dă dăscălimii noastre.

Leafa aceasta minimală însă — nu este *singurul* motiv.

Mai sunt și altele; s'ar putea pune chiar alătura de sărăcie: *lipsa de zel*. Câți din învățătorii noștri își împlinesc misiunea, după-cum ar trebui? Câți din ei muncesc *cu dragoste* pe cariera, ce și-au ales-o? Și câți ar putea să spună, cu inima liniștită: am muncit în-doit mai mult, decât ajunge leafa?

Toate aceste trebuiesc cumpănite cu calmitate.

Ajungem atunci la conclusia, că o ameliorare a sortii învățăto-

rilor se impune, și că pașii, ce se pregătesc să-i iea în direcția aceasta, duc, fără îndoială, la îmbunătățirea instrucției însăși. Când învățătorimea noastră va fi situată cât de cât mai binisor materialicește, e foarte firesc, să jertfească mai mult și mai cu drag să alerge în toate părțile, ca să scoată din fundul pământului, cele trebuincioase traiului zilnic, pe cari salariul de până acum nu le putea acoperi.

Singura rezervă, ce o avem, e ca mișcarea să rămână la înălțimea vrednică de cei ce au pus-o la cale, între cari vedem învățători foarte harnici și bine aprețiați.

Chiar importanța chestiunii reclamă, ca ea să fie tratată cu calmitate și bună chibzuire, omițându-se tonul provocător, care s'a strecurat în un articol, seau doi din jurnale, și care este deadreptul în detrimentul mișcării însăși.

Desvălirea statuii regelui în Caransebeș

— În 7 ert. a fost desvălită statua regelui nostru în Caransebeș, ridicat pe bani românești de foștii grănițeri ai regimentului din Banat Nr. 13.

Această serbare a decurs într'un chip de tot frumos. A fost însă o serbare străină, deși făcută pe banii noștri. Românii s'au prezentat într'un număr de tot mic în raport, cu numărul lor absolut în majoritate din acest comitat.

Ce învățător ar fi fost, când noi înțelegând însemnătatea momentului, ni-am fi prezentat într'un număr convenit și astfel schimbând caracterul orașului pe un moment am fi dat sărbătorii un timbru românesc, și am fi dovedit tăria și trăinicia noastră.

Lucrul însă s'a întâmplat anapoda ne-am prezentat puțini. — cei ce sunt în fruntea averei grănițarești, au maimțărît în grain și în port pre maghiari.

Serbarea a decurs după program fără incidente mai însemnate. De față au fost și Il. Sa Dr. V. Hossu, episcopul Lugojului, episcopul gr.-or. din Caransebeș. Reprezentantul Majestății Sale a fost Arhiducele Iosif. Guvernul a fost reprezentat prin Wekerle, Polonyi și Jekelfalussy. — După desvălirea statuii a fost banchet, și după banchet petrecere populară, cu care românii s'au impus.

Stipendiștii arhidiecezani.

Publicăm în următoarele conspectul studenților, împărțiți pe anul școl. 1906/7 cu stipendii și ajutoare din fondurile arhidiecezane. Pe stipendiștii fundațiilor din administrația statului, încă îi vom publica la timpul său.

În special atragem atențiunea preoțimei noastre asupra celor 6 alumbate și 10 ajutoare de câte 100 cor. împărțite din fondul Internatului de fetițe, format din stipendiile de liturgii celebrate de preoții arhidiecezani și cedate acestui fond. Iată ce poate face conlucrarea celor buni pentru ajungerea unui ideal. Dacă acțiunea va continua se va ajunge, ca toate elevele Internatului de fetițe din Blaj, cari sunt copile de preot, să primească ajutoare, eventual să fie întreținute gratuit.

I. Din fundațiunea „Șulufandă“.

	Cor.
1. Nic. Agârbicean, med. an. I., Bpesta	800
2. Ioan Maior, jur. an. II., B.-Pesta	800
3. Iulia Br. Docolin, med. an. I., Viena	800
4. Ștefan Pop, filos. an. I., B.-Pesta	600
5. Ales. Dobrescu, med. a. IV., B.-Pesta	600
6. Valeriu Suciu, jur. a. IV., Cluj	400
7. Aug. Rațiu, rig. jur. an. I., Cluj	400
8. Traian Pop, rig. jur. an. I., Cluj	400
9. Ioan Bian, rig. jur. an. I., Cluj	400
10. Eugen Tătar, jur. an. IV., Cluj	400
11. Tertulian Mihali, jur. an. IV., Cluj	400
12. Ioan Codrea, stud. cl. VII., Blaj	200
13. Traian Denghel, stud. cl. VIII., Blaj	200
14. Ioan Colbazi, stud. cl. VIII., Sibiu	200
15. Emilian Tobias, stud. cl. VII., Sibiu	200
16. Liviu Ilea, stud. c. VI., Blaj	200
17. Ioan Crețu, stud. cl. VII., Sibiu	200
18. Augustin Popa, stud. cl. II., Blaj	120

19. Andreiu Murășan, stud. cl. VI., Blaj	120
20. Virgiliu Ungurean, stud. cl. V., Blaj	120
21. Ioan Sârbu, stud. cl. V., Blaj	120
22. I. Mărginean, stud. cl. IV., Ibașfalău	120
23. Oct. Modorcea, stud. cl. IV., Blaj	120
24. Flavin Șterea Șuluf, st. cl. II., Blaj	120
25. Vasiliu Neag, stud. cl. III., Gherla	120

II. Fundațiunea „Papfalvi“.

26. Vasiliu Dancu, stud. cl. VII., Blaj	240
---	-----

III. Fundațiunea „Torday“.

27. I. German, stud. cl. VIII. A.-Iulia	200
---	-----

IV. Fundațiunea „Dănuț“.

28. Aurel Hetco, rig. an. I. Cluj	600
29. Ioan Tibil, jur. an. IV. B.-Pesta	600
30. Augustin Pintea, jur. an. IV. Cluj	600
31. Victor Marcu, jur. an. I. B.-Pesta	600
32. A. Butean, st. cl. I. Oradea-mare	600

V. Fundațiunea „Lazar Baldi“.

33. Vasile Câmpeanu, stud. cl. VIII. Blaj	200
34. T. Colța, stud. cl. VII. M.-Oșorheiu	200
35. Ioan Crișan, stud. cl. VI. Blaj	200
36. Victor A. Pop, st. cl. I. Oradea-mare	200

VI. Fundațiunea „Ioan F. Negruțiu“.

37. Nic. F. Negruț, fil. a. II. B.-Pesta	160
38. Emil F. Negruț, jur. an. I. Cluj	120
39. A. Negruț, școl. cl. IV. norm. Gherla	120

VII. Fundațiunea „Ioan P. Bota“.

40. Nicolae Dănilă, stud. cl. VIII. Blaj	120
--	-----

VIII. Fund. Vancea „Cassa arhidiecezană“.

41. Victor Vancea, fil. an. I. B.-Pesta	600
42. Irina Nistor, elevă cl. IV. civ. Blaj	300
43. Alexandru Pop, stud. cl. VIII. Blaj	200
44. Ovidiu Hulea, stud. cl. IV. Blaj	200
45. V. Pop, c. compl. a. II. Asoc. Sibiu	200
46. Grațian Capătă, ped. c. IV. Blaj	120
47. Alimpu Mateica, ped. c. IV. Blaj	120
48. Andreiu Grecu, ped. c. IV. Blaj	120
49. Toma Cociș, ped. c. IV. Blaj	120

IX. Fundațiunea „Iosif Tarta“.

50. O. Recșan, elev cl. II. com. Brașov	140
---	-----

X. Fundațiunea „A. P. Liviu“.

51. Emilian Felderean, st. cl. III. Blaj	160
--	-----

XI. Fundațiunea „Alexandru Micu“.

52. Ovidiu Micu, jur. an. I. B.-Pesta	190
53. A. Stanciu, elev cl. I. com. Lipova	190

XII. Fundațiunea „Timoteiu Cipariu“.

54. Ionitza Brad, stud. cl. VIII. Blaj	200
55. Longin Corcheș, stud. cl. VIII. Blaj	100
56. Petru Man, stud. cl. VIII. Blaj	100
57. Nicolae Creța, stud. cl. VI. Blaj	100
58. Ioan Roșiu, stud. cl. V. Blaj	100

XIII. Fundațiunea „David Br. Ursu“.

59. Clemente Păndrea, stud. cl. VI. Blaj	200
60. Ioan Olariu, stud. cl. VI. Blaj	200
61. Ioan Rău, stud. cl. IV. Blaj	200
62. Nicolae Pop, stud. cl. II. Blaj	200
63. Ludovic Muntean, stud. cl. II. Blaj	200
64. Ovidiu Falicea, stud. cl. I. Blaj	200
65. Alexandru Dop, stud. cl. I. Blaj	200
66. Constanța Muntean, cl. IV. civ. Blaj	200
67. Otilia Pop, cl. III. civ. Blaj	200
68. Eugenia Bunca, cl. I. civ. Blaj	200

XIV. Fundațiunea „Elie Vlăsa“.

69. Carol Rășaler, st. cl. V. M.-Oșorheiu	350
---	-----

XV. Fundațiunea „Alexandru Filip“.

70. Ales. Fagăță, stud. cl. VIII. Brașov	200
71. Alexandru Tufan, st. cl. II. Sibiu	200
72. Emil Chetșan, stud. cl. IV. Blaj	200

XVI. Fundațiunea „Vasiliu Rațiu“.

73. Iuliu Covrig, real. cl. VII. Sibiu	200
--	-----

XVII. Fundațiunea „Ioan V. Rusu“.

74. Cornel Togan, stud. cl. VI. Sibiu	160
75. Laurențiu Rusu, stud. cl. VI. Gherla	160

XVIII. Fundațiunea „Constantin Alutan“.

76. Emil Murășan, jur. an. IV. Cluj	120
-------------------------------------	-----

FEUILLETON.

Notițe și impresii.

Dela adunarea „Asociațiunii“.

I.

După un lung șir de ani „Asociațiunea“ și-a ținut anul acesta adunarea generală în mândrul oraș de munte, cu aerul tare și proaspăt, cu zidiri trainice, severe, cu o bogată și sgomotoasă viață comercială, care e Brașovul. O măsură nouă pentru cei ce aveau să vină la adunare, a fost aceea a stăpânirii, de a libera numai 200 bilete de reducere pe căile ferate, — spunând că acestea i-se par de ajuns. Un punct așa depărtat, cum e Brașovul, nu va fi cercetat după părerea dlor — de mai mulți. Vezi bine că-i greu să călătorești o zi, chiar două, — dar când e vorba de o adunare, ce se ține odată pe an, a celei mai de seamă întruniri românești, avem din darul lui Dumnezeu și noi oameni, cari știu să jertfească din comoditatea și banii lor. Mai ales anul acesta, fiind proiectată și o excursiune la București a membrilor Asociațiunii pentru vizitarea expoziției.

Pentru cei, cari nu au mai văzut Brașovul, era o atragere și mai mare.

Pornit de-acasă cu noaptea în cap, într-o palidă lumină de lună, ca cernută prin norii nemiscați, în trapul răsunător al cailor, în liniștea pădurilor de brazi, mă poartă gândul în depărtări foarte mari, ne-

știnte, ca totdeauna, când plec undeva. Casele rari dorm sub acoperișul de șindilă, cu ferestile mici, somnoroase, de-alungul drumului. De amândouă părțile se ridică dealurile înalte, îmbrăcate în întunerecul de noapte a pădurilor.

Lanuri înguste, fașii mai mult — de encuruz sună uscat de frunzele brumate de timpuriu. Firele subțiri par așa de triste de podoaba moartă prea de vreme, de nădejdea lăgenunchiată a bietilor oameni, pentru cari a și sosit culesul. Drumul ține cursul văii petroase, prin care abia mai curge o șuviță de apă limpede. Numai când plouă tare la munte, pierrile de pe vale nu se mai văd, ci apa involburată, mânioasă, aleargă pe întreg cuprinsul, ducând punțile de brad și luând în spate podețele trecătorilor. E un aer blând, ca de primăvară, ca o respirație ușoară, domoală. Drumul pe alocuri se freacă de stânce țepișe, prăpăstioasă, pe unde simți răcoarea umezelii. La unele ferestute licărește lumina, ce trezește gândurile unei zile noi de muncă și de zdorobă. Ce vor ști, ce pot să știe cei chinuți de munca aprigă pentru o bucată de mălaiu, de serbarea, care se pregătește departe, într'alt colț al Ardealului, pentru cultura românească. „Au domnii trebi, ca să-și vadă de ele“ ar zice și dacă ar ști, și ar pleca acolo, unde nu-i scoate nimeni, unde nici ajutor nu li-se da, ca să le fie mai ușor, la hărțueală cu sapa, cu coasa, ori ciocanul, să ieie din bunătațea milostivului pământ. Un țaran din Vidre, cinbărar, dar om cu stare, care petrece mult în Sibiu, și entrieră toate târgurile din Ardeal, mă întreabă, la reîntoarcere „că ce-i mă rog Asociațiunea aia?“ Spunea că a vrut să afe

și până acum, dar a tot zăbovit să întrebe. Și după-ce i-am spus cum am crezut mai limpede, îmi zice: „Și e numai a nenaiților adunarea asta, ori cum?“ Cât de departe e încă „Asociațiunea“ noastră de a pătrunde în sufletul poporului! Se înțelege, până avem atâta analfabeți, o instituție culturală nu poate fi primită cu căldură, — și azi la noi ar avea cu mult mai mare rezultat o întreprindere economică, o ajutorare cu sfatul și cu fapta în îmbunătățirea traiului, care se răcește și acumpește pe zi ce merge.

Negurile, cari au stat ascunse cine știe pe unde, acum se ridică grele și sure, spriginite pe umerii dealurilor, peste văi. De-asupra rămâne cerul senin, cu puține stele, ce clipeșc ostenite, gata să se stingă. Pe drumul țării, spre dealul mare, caii capătă avânt nou, și trăsura înaintează lin acum, așa că nu om bătrân ar ațipi în grabă. Pe lângă drum, la vre-o răspântie rumegă, zăcând lângă carele cu covergii, boulenii de munte, cu coarnele scurte, cu trupurile îndesate. Sunt, care ce au poposit peste noapte, care ce au colindat țara, și acum se întorc cu grăul și encuruzul în schimbul cercurilor, donițelor albe, și a ciuberelor lucrute în țara muntoasă a celor, ce așteaptă acum „bucatele“. Sunt și căruțe cu legumi, cu verdețuri, ferite din drum, cu calul, ce paște alături. Toate vin din regiuni mai calde, mai șesoase, din „țară“ cum spun oamenii din munți.

Suișul pe dealul mare ține mult, și cu tot încunjurul ce se face, e destul de anevoios. Mai ales dacă „fugarii“ nu-s de aceea, ce gustă des ovășul. Când suntem pe culme, din îndesiala negurilor, se pornește o ploaie subțire, deasă, ce răcoarește

77. Ioan Chereșteș, jur. an. III. Cluj	120
78. Ioana Inga, jur. an. II. Cluj	120
79. P. Chereșteș, stud. cl. VIII. Năsăud	80
80. Laurențiu Sima, stud. cl. VI. Beiuș	80
81. Macedon Maiorean, st. cl. VI. Năsăud	120
82. Virgiliu Baciu, stud. cl. IV. Blaj	120
83. Tit Liviu Cernea, st. cl. III. Făgăraș	120
84. Remus V. Radeș, norm. cl. IV. stat. Blaj	120
85. Valeriu Baciu, stud. cl. II. Bistrița	120

XIX. *Fundațiunea „Ioan Chirilă“.*

86. Ioan Alesandru, stud. cl. VII. Blaj	50
87. George Borșan, stud. cl. VII. Blaj	50
88. Vasiliu Bărbat, stud. cl. VI. Blaj	50
89. Aurel V. Comșa, st. cl. VI. Făgăraș	50
90. Nicolae I. Voicu, stud. cl. III. Blaj	50
91. Vasile Pușcaș, stud. cl. I. Blaj	50
92. Virgiliu Morar, stud. cl. I. Aind	50
93. Ionel Raica, elev cl. IV. norm. Blaj	50
94. Ioan V. Morar, elev cl. III. stat. Aind	50
95. George Spineanu, elev cl. III. stat. Blaj	50
96. Alesandru Voicu, stud. cl. I. Blaj	50

XX. *Fundațiunea „Demetriu Cucean“.*

97. Arion Pescariu, stud. cl. IV. Blaj	34
--	----

XXI. *Fundațiunea „Partenie Moldovan“.*

98. Vasiliu Spineanu, elev cl. IV. stat. Blaj	100
99. Ioan Moldovan, ped. c. II. Blaj	100

XXII. *Fundațiunea „Alexiu Bidian“.*

100. Alexiu Bidian, stud. cl. VIII. Blaj	360
101. Anxentiu Bidian, stud. cl. V. Blaj	360
102. Vasile Bidian, stud. cl. IV. Blaj	360
103. Mihail Bidian, stud. cl. III. Blaj	360

XXIII. *Fundațiunea „Vancea—Convict“.*

104. Ioan Georgescu, st. cl. VIII. Blaj	200
105. Nicolau Vescau, stud. cl. VII. Blaj	200
106. Zaharie Pop, stud. cl. V. Blaj	200
107. Liviu Radu, stud. cl. III. Blaj	200
108. Alesandru Vancea, st. cl. V. Blaj	200
109. Traian Migia, stud. cl. IV. Blaj	200
110. Eugeniu Crișan, stud. cl. IV. Blaj	200

XXIV. *Fundațiunea „Internatului de fetițe“.*

111. Ana Maren, elevă cl. IV. civ. Blaj	100
112. Augusta Nicoară, cl. III. civ. Blaj	100
113. Livia Laurențiu, cl. III. civ. Blaj	100
114. Otilia Blaga, elevă cl. II. civ. Blaj	100
115. Georgina Nicoară, cl. I. civ. Blaj	100
116. Silvia Pop, elevă cl. I. civilă Blaj	100
117. Maria Papiu, cl. IV. civilă Blaj	100
118. Maria Cismașiu, cl. IV. civ. Blaj	100
119. Veturia Colceriu, cl. II. civ. Blaj	100
120. Emilia Alesandru, cl. II. civ. Blaj	100
121. Zoe Ramonțian, cl. II. civilă Blaj	100
122. Valeria Rusu, cl. II. civilă Blaj	100
123. Silvia Radu, elevă cl. II. civ. Blaj	100
124. Sabina Hârșianu, cl. I. civ. Blaj	100
125. Claudia Popa, cl. I. civilă Blaj	100
126. Otilia Coltor, cl. I. civilă Blaj	100

REVISTE.

Budapesta. În 10 Octombrie n. s'a deschis dieta țării. S'au prezentat mai mult de 300 inși. A fost de față întreg cabinetul ministerial afară de I. Andrassy.

Ședința s'a deschis după 11 ore sub prezidența lui I. Iusth, care în timp de 1 oră a referat scrisorile sosite în timpul vacanței. S'a ridicat apoi Wekerle, ministru prezident, spunând programul ședințelor. Vineri va fi alegerea major domului. Kossuth va prezenta mai multe proiecte de legi, iar ministru prezident va prezenta preliminarul de spese a anului viitor, va face cunoscut starea financiară a țării.

Au făcut interpelații N. Szemere și Alesandru Vajda. Primul

a interpelat pe ministrul președinte în afacerea abuzului cu presa. În interpelația Dlui Vajda să cere, ca testimoniul de maturitate a fetelor să fie respectat la universitate întru toate egal cu a tinerilor. Interpelarea Dlui Vajda a fost predată ministrului de instrucțiune.

Următoarele ședințe se vor începe numai în 19 Oct.

*

În 10 crt. a fost verificat mandatul Dlui deputat Alesandru Vajda.

Păra contra mandatului Dlui deputat Popoviciu să va pertracta la 17 Oct., iar a Dlui Coriolan Brediceanu la 16 Octombrie.

Congres învățătoresc. — În legătură cu primul nostru de azi, reproducem următorul entrefilet din „Tribuna“ dela Arad:

„Privitor la congresul învățătoresc, ce se contemplează a se ține la Blaj, ni-se fac întrebări și ni-se cer deslușiri dintr'o parte și alta.

Răspundem: despre punerea la cale a acestui congres știm atâta cât am publicat; cum s'a organizat treaba, ori dacă s'au făcut pregătiri, pentru-ca în sinul congresului să ajungă în discuție chestiuni preparate, — nu avem cunoștință mai de aproape.

„Cât privește părerile unuia și altuia, le-am publicat fără să ne fi identificat cu ele, fără să luăm solidaritate ori răspundere. Ca tribună liberă, dăm loc pentru discutarea tuturor chestiilor de interes obșteșc. ingerință nu ne arogăm înșe. Din parte competentă ni-s'a spus, că sunt mulți de părere, că pentru reușita unui congres în așa stil mare, ar fi fost necesar, ca ideea și modalitățile, dar mai ales *materialul de tratat* să se fi dezbătut întâiu în sinul reuniunilor, și un comitet al acestora, să aranjeze și

în grabă. Cea mai frumoasă pădure de fag înaltă, puternică, se așterne pe coasta dealului în spre Zlatna. În scoarța albă par făclii uriașe, ce așteaptă de veacuri, să se aprindă să lumineze în depărtări mari. Bradul e puțin aici, și nu se poate măsura în măreție de data asta cu fagul. E pădure de-a statului, — știe Dumnezeu cum, celea mai măndre păduri de pe aici sunt a statului, — când odată întregi codrii aceștia erau inșiși stăpâni, iar locuitorii din jur numai oaspeți binevăzuți ai lor. Scorburișul ține mai mult ca urcușul, — un drum cu multe încovoieri pe coasta înaltă, până ce se apropie tot mai mult afund în vale, unde saltă pe alvia de pietre și bolovani, se frânge în unde de cristal apa izvoareșor de mai în sus. Până la gară avem să ne ferim de multe-ori pe lângă lungi care încărcate cu lemn de fag, cari scârțâie din toate închieturile, în mersul liniștit al boilor. Bogăția de sus se duce la topitorile Zlatnei, să hrănească focul mașinilor, ce urlă răgușit, și înaltă în limpezimea aerului de munte fumul greu, plin de funingine par'că. Câteva cără duc cărbunii, ce i-au făcut oamenii negrii la față și tăciuniți pe îmbrăcăminte, ce par foarte slabi și abătuți.

Când ajungi la gară simți par'că de parte palpitările vieții moderne, care nu mai are nici o legătură cu ținutul muntos, de unde venim, ținut de o viață patriarhală, dacă sărăcia nu și-ar afla tot mai multe lăcașuri în el.

Ori cum, te simți mai sigur pentru o călătorie, când vezi vagoanele, și auzi pușcicul mașinii, ce se găte de pornit. Lumea se schimbă însă, și auzi cuvinte străine, ca și când te găte ziața modernă de civilizare

ar fi nesmintit lipită de străini. Vine așa de neînțeles, când după luni de zile, auzi cuvintele acelea dela gări și de pe întreaga întindere a căilor ferate, cari unui străin într'adevăr i-ar putea face impresia, că trece pîntr'un stat „național-unitar“.

Cu câteva schimbări se ajunge la linia principală, ce duce la Brașov. Ajung în regiuni cunoscute, pe unde cucuruzele așteaptă să fie culese, și arăturile proaspete înegresc unde și unde. Aproape în fie-care cupen auzi vorbindu-se, mai domol ori mai înfăntat trei limbi, cari spun în ce țară ne aflăm, cu toată îndărătnicia conductorilor, cari dau numai pe ungurește numele stațiilor, și nu-ți răspund în raptul capului într'altă limbă. Cunoscuți noi și vechi se urcă pentru acelaș drum, închinând din sticle pentru o călătorie fericită.

Păcat că se întunecă de grabă și ținuturile nouă pentru mulți din călători, nu se mai pot vedea. Între cei ce merg la Brașov s'nt mulți, ce au vizitat deja Expoziția din București, au văzut Sinaia, Constanța. Câte nu știu să spună oamenii aceștia, dintre cari, unii au fost și în audiență în castelul Peleş. Se vorbește — de sine înțeles — foarte mult de România și puțin de Brașov, și de ce *va fi* în Brașovul, unde mergem. O discuție, o serie de observări și judecăți, la cei, cari merg la „Asociație“ cu privire la instituția aceasta, nu se aude. S'ar putea zice, că și în elementul nostru cel mai ales, „Asociația“ nu a încălțit încă inimile, așa, încât să deștepte interesul lor. Merg la Brașov, pentru-că acolo se ține adunarea; ar merge tot așa la Sibiu, Lugoj, Arad, etc. Cestiile, ce se vor discuta acolo, nu-i atinge, — asta-i treaba comitetului

central. Asociația, adunările ei, sunt și pentru cei mai buni dintr'ai noștri mai mult ocazie de *convenire* și de puțină recreare și petrecere. Și dacă n'ar fi nici o ședință, dacă este sară de cunoștință, teatru, concert, bal, — adunările „Asociației“ ar fi tot așa de bine ori rău cercetate.

În gara la Brașov așteaptă arangeri cu panglicute albastre, să îndrume oaspeții, la cuartire. Am auzit dela mulți, că au fost găzduiți cu mult mai bine ca anul trecut la Sibiu.

Plouă des și mărunț, dar nu e rece, și până la cuartir se poate vedea o parte din oraș, mai ales dacă ai să te încurci puțin până la locul destinat. „Tâmpa“ sara pe la 10 nu se poate deosebi, ci-ți pare că e plecat acolo cerul plin de nori întunecați.

Cetate de vechiu comerț, cea mai apropiată de țara românească, locul de refugiu a pretendenților de scaun ai Muntenii și Moldovii de pe vremuri, — iar azi loc de scăpare pentru o parte din bogătașii greci, espulsați din România pentru uneltirile lor patriotice, — are una din pozițiile celea mai frumoase, la cari poate răvni un oraș.

Brașovul și împrejurimea lui, îți lasă impresia unui *loc tare*, din care poate porni ori când un avânt măreț, din care pot să iasă și unde pot să trăiească oamenii cu voințe de fier, cu suferințe, ce nu cunosc cătușile nici unui lanț. Din zidul, ce a înconjurat odinioară, cetatea au rămas numai unele frânturi și vre-o poartă, ce nu-și mai are rostul de-odată. Din zidurile vechi, în vre-un colț se văd păreții înegriți, pustii, reci. Străzile sunt mai regulate, unele cu

tiimpul și locul, unde să se țină congres, și obiectele, ce ar fi să se dezbata. Așa, venind acolo fie-cine cu propuneri incidentale, s'ar cere prea multă vreme până ce statul învățătoresc să se aleagă cu ceva pozitiv, fie numai ca și — ideie.

„In toată această afacere am mers cu obiectivitatea până acolo, că în numărul nostru din urmă am publicat chiar și articolul d-lui Drăgan Mariș (din Tătărești) care persiflează motivele temeinice invocate de dl R. Ciorogariu în chestiunea salariilor învățătoresți, motive, cari fi discutate, dar nu persiflate. Am publicat anume pentru a arată nota caracteristică a tonului, în care se devalvează lătreaga discuție. Adăugând încă acestui ton lozinea dată, *jos cu confesionalismul*, apare ca și când chestiunea a depășit de pe terenul obiectivității pe terenul *agitatoric*. Lozinea dată împotriva confesionalismului, ne face a bănuși, că la spatele acestei companii vor fi și motoare străine, cari prin agenții lor agitează învățătoria noastră la instrăinare de către biserică, ceea-ce suntem convinși, că învățătoria noastră nu o vrea, dar în preocuparea ei de a-și ameliora soarta, ușor poate fi sedusă la stări, pe cari ea le-ar regreta mai mult.

„Din aceste motive din parte-ne nu putem servi nona direcție apucată. Din contră, atragem atenția învățătorescilor noastre valoroase, la care noi atât de mult ținem, să cumpănască bine ceea-ce face, ca să nu se periclitaze interesele noastre mari naționale bisericesti.

„Să avem încredere deplină și să sperăm, că corporațiunile noastre bisericesti vor face tot, ce pot pentru binele învățătorescilor, și fără periclitarea nici unui interes superior.“

CONVOCARE.

În sensul §§-lor 25 și 27 din Statutele „Reuniunii învățătorescilor din

Arhidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș se convoacă

≡ adunarea generală ≡

a Reuniunii la Blaj, pe zilele 23 și 24 Octomvrie st. n. 1906, pe lângă următorul

PROGRAM:

Sedința I.

Ordinea de zi:

1. La 9 oare a. m. participarea în corpore la serviciul divin în catedrala Metropolei, cu care ocaziune se va servi părăstas pentru repausații membrii ai Reuniunii.
2. La 10^{1/2} oare a. m. deschiderea adunării generale.
3. Constatarea membrilor prezenți.
4. Raportul comitetului central despre activitatea reuniunii în anul expirat.
5. Raportul cassarului.
6. Raportul bibliotecarului.
7. Raportul comitetului redacțional al organului reuniunii „Foaia Școlastică“.
8. Exmiterea comisiunilor:
 - a) pentru examinarea rațiociniului pe anul 1905/6 și a proiectului de budget pe anul 1906/7.
 - c) pentru examinarea raportului comitetului redacțional.
9. Propuneri eventuale.

Sedința II.

Ordinea de zi:

1. Raportul comisiunilor exmisse în sedința primă.
2. Fixarea tezelor pedagogice științifice pentru proxima adunare generală.
3. Desbaterea propunerilor intrate la biroul central în sensul §. 29 lit. c. din statute.
4. Alegerea oficialilor supremi pe un nou period de 3 ani.

5. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.

6. Închiderea adunării generale.

Blaj, din ședința biroului central ținută la 15 Septemvrie 1906.

Gheorghe Muntean, Petru Ungurean,
președinte. secretar I.

Nr. 18—1906.

Convocare.

„Reuniunea femeilor române gr.-cat. din Blaj“, își va țineă

≡ adunarea generală ≡

Duminecă, în 28 Octomvrie n. 1906. la oarele 3 d. a. în localul Casinei.

Invităm la aceasta adunare pe toți membri și binevoitorii Reuniunii.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul Comitetului.
3. Dare de seamă despre fundațiunile „Ana Vlăssă n. Poruțiu“, „Leontina F. Ne-gruțiu“ și „Maria Hossu n. Szebeni“.
4. Proiectul de budget al anului 1907.
5. Alegerea comisiunilor: a) pentru cenzurarea raportului general; pentru a cenzura darea de seamă a fundațiilor de sub punctul 3). și proiectul de budget; c) pentru înscrierea membrilor noi și încassarea taxelor dela membri vechi.
6. Rapoartele și propunerile comisiunilor.
7. Eventuale propuneri.
8. Verificarea procesului verbal și închiderea adunării.

Blaj, din ședința comitetului, ținută în 25 Septemvrie 1906.

Elena Nestor
prezidentă.

Octavian Frie
secretar.

total moderne, mai pretinoase toate, decât multele uliți, ce se mestecă ale Sibiului. Circulația e deasă, și vorba românească se mestecă cu cea nemțească. Ungurește se aude puțin pe stradă. Mai ales piața, târgul e ca de comun — a graiului nostru. Parcă așa s'ar potrivea ca Brașovul acesta să fie el cuibul unui principe viteaz, împrejmuit de-o gardă de feciori înalți ca brazilii. Spre Tâmpa se pot face plimbările celea mai plăcute, pe largi cărări revărsate cu năsip pietros.

Biserica, unde se ține s. liturgie, a Sf. Nicolae, pentru un om, ce se apropie mai întâiu de țară, pare aproape neobicinuită, în stilul acela răsăritean, așa de puțin cunoscut spre centrul Ardealului. Impune prin pictura, bogăția și curetenia ei. Sub patronatul unei împărătese a Rusiei s'a înălțat întâiu acest locaș, unde azi răsună cântările bisericesti nu numai în limba noastră, ci și într-o frumoasă armonie a corului acelei biserici.

Ședința întâi a „Asociațiunii“ o remarcă mai ales vorbirea de deschidere a vice-prezidentului, dl A. Bârsean, care a fost cea mai potrivită, dintre câte am auzit la deschiderea adunării generale a „Asociațiunii“. O cuvântare, pe care o ascultă cu drag, înveți din ea, și-ți rămâne în minte. Multe despărțăminte nu și-au trimis delegații, ceea-ce asupra străinilor, cari au fost de față, va fi făcut o impresie cam ciudată. Se înțelege, străinii, cari nu ne cunosc mai de aproape, cum stăm. Ar fi totuși mai bine, ca pe viitor delegații să se însinue deosebit la secretar ori prezident, și să nu se facă apelul acesta nominal în public, — căci ori cui li vine greu, când aude în șir 4—5 despărțăminte, cari nu și-au trimis

delegați. Rapoartele comitetului central, tipărite fiind în „Transilvania“ se iau ca cetite și se aleg ca totdeauna celea trei comisiuni: pentru raport, cassă, și înscrierea membrilor noi. În a doua ședință au raportat comisiunile și s'a ales secretarul literar, pe care eu totuși îl știam mai dinainte, poetul Goga. A fost o clipă de înălțare, de însuflețire generală, și la vorbirea de bun augur a d-lui Sextil Pușcar, pentru noul secretar, și când acesta apără în sala festivă a mândrului gimnaziu din Brașov. Dare-ar Dumnezeu ca nădejdiile, ce s'au pus în noi oameni dela „Asociație“, să se implinească pentru înaintarea „Asociațiunii“ noastre.

În cursul ședinței a doua, pe lângă o discuție lungă cu privire la posturile de secretar I. și II. s'a mai ivit o discuție, pe care eu toată bunăvoința abia o poți numi așa, căci a fost mult descărcarea unei mâini neînțelese. Se sculă adecă un preot dela sate, spunând, că el se va întoarce acasă, cum a venit, fără să fi auzit sfaturi, îndrumări, pentru munca, ce trebuie pusă acasă în despărțăminte. E drept că în adunările generale ale „Asociațiunii“ nu e timp pentru discuții amănunțite, pentru sfaturi particulare, ci aici se stabilește numai mersul general al lucrărilor. Dar totuși nu a fost de loc la cale certarea aprinsă, ce s'a descărcat asupra preotului din partea D-lui Gheorghe Pop de Băsești, care la a treia frasă a început: „D'apoi părinte, nu ști D-ta“ etc.

În loc de o îndrumare domoală, chiar și dacă ar fi greșit cineva dintre cei mijoi, — să i-te scoli în cap și să-l speli așa pe nerăsuflete, ar aduce bănuiala, că cei, cari fac parte din cei de jos, n'au nici dreptul, nici datorința de-a face ceva, ci numai de-a asculta, fără să clipească din ochi, ori ce

i-s'ar cere. Și ar fi tare primejdios, ca o astfel de convingere, să nască în inimile unora și față de „Asociație“.

Partea de petrecere dela adunarea din Brașov, a fost bine organizată. Mai ales o foarte bună idee au avut aceia, cari au îndemnat sătenii din comunele vecine să vie la Brașov, să ne arete jocurile mândre, costumele pline de variație. Înaintea gimnaziului s'au perândat jucătorii din multe sate vecine, fie-care cu muzica lor, dintre cari a Tohănenilor a făcut o adevărată răscoală pe străzile Brașovului, când au plecat spre gară. Și se uitau sașii speriați din prăvăliile lor, la acești valahi în cioareci, cum suflau marșul deșteptării noastre, și poate sara nu le va fi venit în grabă somnul. Zădarnic, tot mai mult se adeverește, că nimic nu va mai putea opri, ca nu peste mult Ardealul să fie românesc dela un capăt la altul. Concertul pentru cine n'a auzit nici odată pe dl Popovici și pe dna Dima, a avut mult înțeles. Pagubă, că o putere dramatică, cum e dl Bârseanu, e silită să redeie figura lui Ovidiu, figură zic, căci caractere Alexandri n'a croit, ci numai o aparență de suflet, o suprafață, — veselă ori tristă. Și așa artistul, când în sufletul lui se închiagă poate caracterul eroului, pe care îl simte el, e silit să se folosească de cuvinte, și se treacă prin scene, cari puse în față cu o luptă sufletească adâncă, sunt naive, răsună sec, fără nici un efect. O dramă românească, potrivită pentru sufletul nostru nu avem încă, și aici vedem, cât suntem de departe încă de o cultură temeinică, fiind drama floarea cea mai aleasă a unei literaturi culte.

I. Agărbloșanu.

Invitare de abonament.

Apropiindu-se sfârșitul anului, rugăm pe toți abonenții noștri, cari sunt în restanță cu abonamentul de pe anul acesta, cum și de pre anii trecuți, să binevoiască a ne trimite fără amânare prețul foii.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Noutăți.

Hymen *Francisca Pop și Dr. Andreiu Pop*, căsătorii. B. Hoediu, August 1906 — Felicitările noastre!

Adunarea de toamnă a congregației comitatense. Congregația comitatului nostru e convocată în adunare pe Luni în 15 crt. La ordinea zilei mai multe puncte, cari reclamă prezența membrilor români în număr complet.

Știri literare. Din biblioteca Bancilor române a apărut Nr. 5—8: *Studii practice de bancă*, de I. I. Lăpădatu, cuprinzând rezultatele studiilor practice făcute la unele bănci mai mari din Cluj și Budapesta. O scriere de mult folos pentru cei ce se ocupă cu afaceri financiare. Costă 2 cor. —

"Pomul de Crăciun", o localizare din nemțește de Moșul. O prea frumoasă și instructivă piesă, foarte potrivită, spre a se preda în sărbătorile Crăciunului. Costă 40 bani și se află de vânzare la tipografia Muresianu în Brașov. — *"Grădina de copii"*, e titlul unei reviste de educație, ce a început să apară în București de două ori la lună, ca organ al Asociației conducătoarelor grădinițelor de copii. Prețul 10 lei, directorii revistei Dl și Dna Neamtu. Numărul prim se prezintă foarte bine. O recomandăm cu căldură. — Din predicile lui Petru Maior a apărut ultima broșură, a cincea, cu care se încheie volumul I, cari cuprind predicile pe Duminică. Volumul II, cuprinde cele pentru Sărbători, și costă 1 cor. Al III. volum va cuprinde predicile pentru înmormântări și va costa 4 cor. În chipul acesta dl protop. Dăianu a pus în mâinile clerului nostru trei volume de predică de mult folos. — Mateiu Voileanu: *Cuvântări ocazionale*, un frumos volum de 140 pagini, cuprinzând 20 vorbiri, ținute cu felicitate ocazii: alegere de protopresbiter, sfințire de biserică, instalări, îngropări ș. a. costă 2 cor. Caracteristica acestor vorbiri este un stil ușor curgător și românesc și frase simple, nemeșteșugite, cari fac să fie pricepute și înțelese de toți.

Sfințire de școală. Curatorul bisericii gr.-cat. din Câmpeni invită la sfințirea școlii lor, ce se va serba Duminică în 14 Octombrie n. a. c. — Seara la oarele 8^{1/2}, se va aranja petrecere cu joc. Venitul curat e destinat școlii nou sfințite.

Expoziția de vite. Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului, aranjată la 21 crt. a XVI-a expoziție de vite în comuna Săsciori. Expoziția se va mărgini de astădată la vite cornute cu excepția caprelor. Se vor distribui donații și noue de premii în suma totală de 200 cor., datorite de comisiunea economică a comitatului Sibiului.

Școala pentru economia și industria de casă, susținută de Reuniunea femeilor române din Sibiu, a fost deschisă în 15 Septembrie a. c. În această școală se învață: pregătirea bucatelor și a pânelor, conservarea legumelor și a poamelor, curățirea și ținerea în ordine a locuinței, spălătul, călcatul și îngrijirea rufelor, confecționarea rufelor, cusutul, croitul, împletitul cu mașina, torsul și țesutul, pecum și câte-va studii

teoretice. Se învață, am putea zice, tot ce-i trebuie unei bune economice (și am dori ca toate Românele să fie bune economice). În urmărire, numai recomandăm putem publicului românesc această școală folositoare, care e condusă cu multă pricepere și cu mult devotament. Când ne lipsia o școală economică și industrială, era numai natural, ca să alergăm airea pentru a primi cunoștințele corăspunzătoare; astăzi însă e păcat a ne mai adresa tot numai la străini.

Invitare. Adunarea constituantă a institutului de credit și economii „Arina”, societate pe acții în Sanislau, se va ține în 22 Octombrie n. 1906, dimineață la 10 oare în localul „Polgári kaszinó” (Lendek Pál) în Cărei — Nagykároly, cu următorul program: 1. Constituirea biroului. 2. Constatarea acțiunilor subscrise și a ratelor plătite. 3. Deciziune asupra înființării institutului. 4. Stabilirea statutelor. 5. Raportul fondatorilor despre alegerea direcțiunii, eventual alegerea direcțiunii prin adunarea constituantă. 6. Alegerea comitetului de supraveghere pe timp de un an. 7. Deciziune în privința abolițiunii pentru fondatorii institutului. Sanislau, 1 Octombrie n. 1906.

— **Comitetul fondatorilor institut. „Arina”.** — Reuniunea învățătorilor gr.-cat. „Mariana” își va ține **adunarea generală** Luni, în 22 Octombrie n. a. c. în Bistrița (Beszterce) în sala școlii confes. gr.-cat., la care se invită cu toată stima a luă parte atât domniile membrii, cât și on. public interesat de cauza învățământului.

„Luceafărul”, revista literară, ce apărea până acum în Budapesta, și-a mutat redacția și administrația la Sibiu (Schewisgasse nr. 2). — Ori-ce scrisori, mandate, comande de cărți ș. a. să se adreseze pe viitor la Sibiu.

Convocare. Despărțământul „Aid” a reuniunii învățătorilor gr.-cat. din Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, își va ține **adunarea de toamnă** la 27 I. crt. în Aiudul-de-sus.

Constituire. Societatea de lectură „Inocențiu M. Clain” a teologilor din Blaj, anunță constituirea membrilor ei în modul următor: Președinte: Septimiu S. Popa, teol. an. IV. Secretar: Romul R. Stoica, teol. an. IV. Vice-președinte: Augustin Folea, teol. an. III. Casar: Aurel Peculea, teol. an. III. Controlor: Petru P. Domșa, teol. an. II. Arhivar: Vasile Candrea, teol. an. III. Bibliotecar: Iuliu Maior, teol. an. II. Vice-bibliotecar: Augustin Ciungan, teol. an. I. și notar: Iustin Porușin, teol. an. I. — Membrii în comisia literară: Alexandru Ghelner și Adrian Oțoiu, teol. an. IV. Vasile Cerghizan și Aurel Iubaș, teol. an. III. Iuliu Căpâlinean și Cornel Popa, teol. an. II. și Ioan Pop și Octavian Bugner, teol. an. I.

— Societatea de lectură a elevilor institutului pedagogic gr.-cat. din Blaj, și-a ținut ședința de constituire în 23 Sept. a. c. declarându-se de aleși în comitet: Președinte: Toma Cociș, ped. an. IV. Notar: Andreiu Grecu, ped. an. IV. Bibliotecar: David Roman, ped. an. IV. Vice-bibliotecar: Nicolau Boieriu, ped. an. III. Controlor: George Șuteu, ped. an. II. Casar: A. Botezan, ped. an. III. Arhivar: Ioan Rus, ped. an. IV. — Comisiunea literară: Teodor Oțal, ped. an. IV., președinte; Alimpiu Mateica și Teodor V. Stoia din an. IV., Emanoil Muntean și Teodor Radu din an. III., Ioan Moldovan din anul II. și Nicolau Mărginean sen. din anul I.

Rugare. On. Dni Preoți, cari au primit cartea noastră de predică „*Mântuiește-ți sufletul!*”, și n'au trimis încă prețul ei, sunt respectuos rugați, să binevoiască a și-l achita în timpul cel mai scurt. Spesele împreunate cu tipărirea cărții au fost mari, iar societatea noastră nu dispune de suma necesară spre acoperirea acestor spese în cazul când Dnii abonați nu și achită datoria. — Blaj, în 12 Octombrie n. 1906. În numele societății de lectură „I. M. Clain”: *Septimiu S. Popa*, președinte. *Romul R. Stoica*, secretar.

Neolog. † *Dr. Iacob Major*, medicul orașului Lugos, medic comitatens onorar, a repausat după un morb lung și dureros, împărțit fiind cu Sf. Sacramente ale muribunzilor, la 8 Octombrie a. c. în anul 53 al vieții laborioase, și 22. a căsătoriei fericite. Regretatul a fost una dintre celea mai simpatice figuri a societății Ingojene, de aceea pierderea lui prea timpurie a fost generală. Ceremonia funebrelă a pontificat-o P. S. Sa Episcopul Vasile Hossu, asistat de canonicii Boros, Densuşan și Nestor, de preoții Dr. Fireza, Tucu și Giurgiu. După terminarea af. slujbe, osămintele defunctului au fost transportate la gară, spre a fi așezate în cripta familiară din Comioșni-mare. Sieritul a fost petrecut de năvăroase rudeni între cari P. S. Sa Episcopul Demetru Radu și vicariul Iacob Radu, nepoții repausatului, și de un și mai număr os public român și străin. — Condolențele noastre!

Odihnească în pace!

Cercul Flora a sosit la noi, care va da Sâmbătă, în 13 Oct. o mare reprezentare de gală. Duminică, în 14 Oct. vor fi 2 mari reprezentațiuni, I. va fi la 4 oare d. a., iar a II. sara la 8 oare — Deschiderea casei la 7 oare sara. Începutul la 8. Prețul de intrare: I cor. 40 fil., 80 fil., 60 fil. Stat 30 fil. Studenții 20 fil.

O carte folositoare și indispensabilă pentru dirigenții de coruri, elevii seminariilor și toți amatorii de muzică este: **„Dicționar de muzică”** de T. Popovici, profesor de muzică la seminarul din Sibiu. Prețul broș. K. 250, leg. K. 3—. Se capătă la librării și la autor pe lângă rambursă sau trimiterea banilor înainte. La comande de cel puțin 10 ex. de-odată direct dela autor, al zecelea exemplar e gratuit. (28) 1—3

Estrase din recenzii:

„Luceafărul”, Nr. 18/1905. „Acest dicționar, prin întocmirea lui practică e destinat să fie orientator sigur, cumpătat și totuși larg, îndreptător cuminte referitor la nomenclatura muzicală și în toate chestiunile ce s'ating de domeniile cântării.

„Tribuna”, Nr. 177/1905. „Dl Popovici și-a dat osteneala a atinge toate chestiunile de interes prctic și a le tractă într'o formă ușoară și la înțeles. O importanță cuvenită a dat și muzicii românești în articolul cântec și joc, făcând o caracterizare generală și o împărțire a cântecelor naționale. De aceea dicționarul dlui Popovici îl recomand cu mare căldură celor interesați. (Din recenzia făcută de dl A. Sequens, profesor de muzică la Seminarul din Caransebeș).

„Poporul Român”, Nr. 78/1905. „Toți acei cari cântă într'un cor ori într'o orchestră vor face bine dacă vor citi cât de adeseori dicționarul dnului T. Popovici....

„Junimea Literară” din Suceava, Nr. 8/1906. „Literatura muzicală română s'a îmbogățit cu o cârtică prețioasă intitulată »Dicționar de muzică«, unicul op de felul acesta în limba română.... Definițiunile sunt peste tot bine determinate, precise, limpezi.... Cartea e instructivă și de mare folos, atât pentru artiști cât și diletanți.

„Revista muzicală și teatrală” din București, Nr. 18/1905. „O carte interesantă și folositoare este »Dicționarul de muzică« de T. Popovici. Cuprinde explicarea termenilor tehnici de cari ne servim în muzică, tratează și câteva chestiuni istorice, dintre cari sunt foarte interesante cele privitoare la muzica românească populară și religioasă....

Ce deosebire colosală

Între casa unde copiii sunt morboși, slabi și nervoși, și între casa unde s'ănătoși și viori, pentru însănătoșarea copiilor cea mai bună medicină este **Emulsiunea SCOTT**, care se pregătește dela mestecarea varului cu natriu, și care în urma puterii sale nutritive, întărește băiatul foarte iute.

Emulsiunea SCOTT e plăcută și dulce la gust, în urma căreia se poate consuma ușor. Ea produce poftă de mâncare, întărind și funcționarea organelor digestive, ea întrece cu mult în toată privința uleiul fabricat de pește.

Marca de probă a Emulsiunii de SCOTT este pescarul, ce poartă în spate un pește. Cu provocarea la aceasta foaie, trimițând 70 filleri, în timbre postale, spedează gratis mostra

Dr. BUDAI EMIL, vârșos gyógyászterá

(27) 1—12 BUDAPEST, IV. Váci-utca 34/50.

Prețul unei sticle 2 cor. 50 fill.

Se poate câștiga în ori care farmacie.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Spiritismul.

(Continuare.)

— *Ammian Marcellin* vorbește despre vrăjitorii: *Fidustus*, *Patricius* și *Hilarius*, pe cum am văzut. — *S. Augustin* ne spune, că idolii cei atât de vorbăreți au tăcut ca niște organe fără suflare, îndată ce au fost alungați demonii dintr'înșii. — *Socrate*¹⁾ și *Sozomen*²⁾ vorbesc despre oracolul din *Daphne* (un suburbiu al *Antiohiei*), carele începuse să mai dea răspunsuri, din cauza că fusese înmormântat în apropierea lui sfințitul martir *Vavila* (4 Septembrie).³⁾ — *Lactanțiu*, ne spune, că de multe ori oraculele nu dădeau răspunsuri, din motivul, că erau de față unii creștini („însemnați în frunte“)⁴⁾ — Dar fiindcă spiritele nu pot cunoaște venitoriul cu siguritate, decât prin deducții, pe cum zice și dl *Hașdeu*, despre spiritele desincarnate⁵⁾; de aceea cele mai multe din prezicerile oracolelor păgâne erau nedeterminate, ori cu două înțelesuri, etc., cum zicea și *Cicero*, și pe cum ne spune și *s. Ieronim*⁶⁾: „Iar de va zice cineva, că idolii au prezis multe, trebuie să se știe, că totdeauna au mestecat minciuna cu adevărul; și astfel și-au potrivit răspunsurile, încât ori s'ar fi întâmplat bine, ori s'ar fi întâmplat rău, totdeauna se puteau înțelege amândouă, pe cum era aceea alui *Pyrrh*, regele *Epirului*: *Aio te Aeacida Romanos vincere posse; și a lui Croessus*: *Croessus, transgressus Halym, maxima regna perdet*“.

Descoperiri de acestea vedem că fac și vrăjitorii din *China*, *India*, *Siberia*, etc.

Ba până acolo ajunseră idolatria și spiritismul la păgâni, încât nu numai că propagau nemoralitatea, ci pretindeau chiar și jertfe omenești. *Nemoralitatea* se poate vedea din bacaniile *Romanilor* descrise la *Tit Liviu*⁷⁾, în cari nu se rușinau de nimica, fiindcă însași legea lui *Bach* îi învăța: *nihil nefas ducere*. Tot aceasta se poate vedea din orgiile *Hinduismului*; din nemoralitățile, cari se făceau în cinstea zăului *Moloch*, împreunate cu jertfe de copii.⁸⁾ — *Jertfele omenești* se văd apoi la *Inzi*: în arderea pe rug a văduvelor, făcută în onoarea zăitei *Kali*; așa că a trebuit să întrevină însuși guvernul englez și să le pună capet. Iar despre *Romani* mărturisește *Cicero* învinuind pe *Vatinu* (în *Vatinium*) că ar fi jertfit zăilor din lumea cealaltă măruntăi de copii.

Vexările vrăjitorilor le aflăm și în păgânism, în tocmai ca cele dela medii spiritiști. Am văzut pe șamanul lui *Matjușkin*, și pe fahirii din *India*. La acestea mai adaug două mărturisiri. La *Tit Liviu*⁹⁾ se descrie starea unor bărbați, cari luau parte la orgiile lui *Bach*: „*Viros, velut mente capta, cum iactatione fanatica corporis, vaticinari*“; iar *Lucan*¹⁰⁾ descrie cum nebunise zăul pe o vrăjitoare: „*Mentemque priorem expulit, utque hominem toto sibi cedere iussit pectore*“; în tocmai pe cum ne spunea *Kardec* despre medii posedați de spirite.

Dacă ne uităm acum la caracterele acestea ale spiritelor ori ale zăilor, ele corespund din fir în păr cu caracterele spiritelor necurate din s. *Scriptură*. Căci în s. *Scriptură* ni-se spune despre diavol:

¹⁾ *Istoria bisericească*, cartea III. cap. 16.

²⁾ *Ist. bis.* V. 18.

³⁾ „*Gallus, frater Inliani (apostatae) . . . transtulit in Daphnem loculum Babylae martyris, qui ecclesiam Antiochenam praeclare admodum rexisset, martyrioque occubuisse. Ex quo quidem tempore dicitur daemonium nullum oraculum, uti consueverat, edidisse. Videbatur quidem primo istud propterea accidisse, quod victimis iam carebat, et cultu illo quo ante dignatus fuerat. Sed postea tamen ab eo ipso patefactum est, quod martyr, cuius corpus in proximo repositum erat, impedimento fuit, quominus istud, ut solet, praestaret.* (Sozomeni *Historiae Ecclesiasticae*, lib. V. cap. 18).

⁴⁾ „*Cum Diis suis immolant (păgânii), si assistat aliquis signatam frontem gereus, sacra nullo modo litant, nec responsa potest consultus reddere vates.* (Lactantii, *Institutionum*, lib. IV. De vera sapientia, cap. 27.)

⁵⁾ *Sic cogito*, pag. 200.

⁶⁾ În *Isa*, cap. 41. Edit. Paris 1704, tom. III. col. 315.

⁷⁾ *Historiarum*, lib. 39, cap. 13.

⁸⁾ „Și a spurcat (losii) Tofetul cel din valea feciorului lui *Enum*, ca nime să nu-și treacă pe ficiorul său, sau pe fata sa lui *Moloh* prin foc. IV. Imp. 28. 10. „Grăiește fiilor lui *Israel*: de va fi cineva din fiii lui *Israel*, sau din cei ce s'au făcut venetici în *Israel*, carele va da din sămânța sa căpeteniei (adecă idolului *Moloh*), cu moarte să se omoare. Levit. 20. 2.

⁹⁾ *Historiarum*, lib. XXXIX. cap. 13.

¹⁰⁾ *Pharsaliae*, lib. V. v. 167—168. *Marcus Annaeus Lucanus* a trăit pe vremea lui *Nerô*. Cfr. *Biografia lui pusă la începutul operelor*, *Bipontii* 1788.

1. Că este mincinos și totuși minciunii.¹⁾ Iar s. *Apostol Paul* adaugă,²⁾ că: „*Satana se preface în ingerul luminii*“; în tocmai pe cum vedem că fac și spiritele, despre cari spunea *Kardec*, că stau gata să înșele, și se recomandă câte odată de spirite superioare, ca să poată seduce mai ușor; ori dacă nu, amestecă printre lucrurile adevărate și de cele false, iarăși cu scopul de a înșelă.

2. Al doilea caracter al diavolului e desprețuirea lui *Dumnezeu și a religiei*, cum zice și *Psalmul*, că: „*Toți Dumnezeii păgânilor sunt draci*“,³⁾ cari se încercau, și încă cu succes, să abată oamenii dela credința în *Dumnezeu*, la credința în ei înșiși: ori pe cum vedem pe diavolul ispitind pe *Domnul Hristos* și propunându-i să se închine lui, în loc de a se închina lui *Dumnezeu*, că atunci îi va da toate împărățiile din lume.⁴⁾

3. Al treilea caracter al diavolului e tirănia, căci „*El era ucigaș de oameni din început*.“⁵⁾ Și aceasta e natural. Căci suferind el, și fiind întărit în rele, voește să sufere și alții, și de aceea vexează oamenii. De unde și biserica noastră a întemeiat mai multe sacramentale în contra vexărilor diavolești, cum sunt: *Rugăciunile pentru morboșii turburați și asuprași de spirite necurate*⁶⁾; *Blăstămurile marelui Vasiliu*⁷⁾; *Rugăciune pentru casa, ce se supără de spirite rele*.⁸⁾ — Vexările acestea le-am văzut la fenomenele spiritiste.

4. A patra caracteristică a diavolului este: necurăția, nu pentru sine, ci ca printr'înșă să deosească natura omenească. De aceea și *Mântuitorul* îl numește în mai multe locuri: *spirit necurat*. Caracteristica aceasta încă se află în fenomenele spiritiste, și ni-o spuneau în articolul de mai înainte și spiritiștii: *Allan Kardec*, *Elifas Levi* și un ofițer.

5. Aceea apoi, că diavolul poate să producă fenomenele spiritiste, nu încapă nici o îndoială. Pentru că fapte de acestea produse de spiritul necurat avem și în s. *Scriptură*. Astfel de fapte sunt spre pildă cele făcute de *servitoarea din faptele Apostolilor*, 16, 16, carea spunea lucruri ascunse.

De altcum și mintea ne spune, că diavolii sunt mai puternici decât oamenii, pentru că sunt ingeri. E drept, că ei perdură grația lui *Dumnezeu*, dar pentru aceea nu li-s'au detras facultățile naturale. Și așa, ei pot face lucruri, pe cari omul nu le poate face; pentru că lucrarea urmează natura, și astfel o natură mai perfectă și mai puternică produce lucruri mai perfecte și mai mari. Ei pot să aplice puterile naturale într'un mod nouă necunoscut; pot să ne înșele simțurile; pot să ridice, ori să delătore obiectele repentin, și să le substituie prin altele. Și fiindcă ei cunosc persoanele, cari au trăit; cunosc datini și secrete de ale lor; fiindcă n'au lipsă de timp, ca să se străpună dintr'un loc într'altul; de aceea pot să apară în chipul persoanelor evocate, luând de ex. un cadavru, și purtându-l, fără să-l vieze, ori să formeze trupuri reale ori aparente, din elemente naturale. Pot însă și să nu fie trupuri, ci numai amăgiri de ale simțurilor, produse prin impresionarea acestora. Din aceleași motive pot să scrie în tocmai pe cum scriea mortul; pot să vorbească asemenea lui; pot să spună lucruri, pe cari numai el le știe; pot să ne spună și lucruri, cari se petrec prin locuri depărtate. — Dar spiritele nu pot cunoaște venitoriul liber, ci pot numai deduce la el, — se înțelege că mai bine decât omul, pentru că sunt superioare omului. Ba pot să concurgă și ele înseși la împlinirea lucrurilor prezise. Dar pentru aceea prezicerile lor nu sunt sigure, și de aci provine că nu se verifică, în cele mai multe cazuri.

(Va urmă.)

¹⁾ *Ioan*, 8, 44.

²⁾ *II Cor*, 11, 14.

³⁾ *Ps*, 95, 5.

⁴⁾ *Mat*, 4, 8—9.

⁵⁾ *Ioan*, 8, 44.

⁶⁾ *Euhologiu de Bej*, 1893, pag. 373.

⁷⁾ *Ibidem*, pag. 368.

⁸⁾ *Ibidem*, pag. 400.

Dracul în școală,

Povestire populară, după Bolanden tradusă de
Augustin Paul.

(Continuare)

23

„De unde vine această tristă schimbare?” întrebă Huber.

„Vedeți dlor, dacă e să spun adevărul, la această schimbare, nimeni altul nu poartă vina, decât învățătorul Knack. El umple capetele copiilor cu niște lucruri, cari răsar apoi în inimă mai dihai decât buruienile pe lângă garduri. Părinții pot să stea în cap, nu mai sunt în stare să scoată buruienile din copii lor. Nici dojenele, nici ocările, nici chiar bătaia nu mai folosește la nimica. Trebuie s'o spunem, că învățătorul Knack se pricepe de minune la meseria de a crește niște derbedei și pungăși. Și ceea ce pune capac la toate este, că dânsul se fălește, că învață copiii după cum ti spune regulamentul. Nu înțeleg, cum se fac asemenea regulamente și legi într'o țară creștinească!”

„Asta nici eu n'o înțeleg!” adăugă Huber.

Aprobarea milionarului incurajă pe birtaș, ca să-și descopere mai departe tainele inimei.

„Să auziți numai odată, cum injură și ocăresc țăranii pe dracul din școală. Ei zic, că poporul nu mai are drepturi de acum nici măcar asupra copiilor săi; țăranul este bun numai ca să muncească ca o vită, ca să plătească birurile și că vreau să-i fure acum chiar și religiunea, omul de jos este vândut și tradat și că dușmanii lui Dumnezeu și tiranii au ajuns acum la putere în Austria!”

„Acestea sunt vorbe fără căpătâiu și bănuiele”, afirmă dr. Lug. „Legea neconfesională s'a făcut pe cale constituțională și trebuie executată în toate amănunțimile ei.”

„Ei vedeți, tocmai aici e bubă, că dușmănia împotriva lui Dumnezeu și a religiunii se poate preda bătăndu-se pe lege.”

„Impotriva lui Dumnezeu și a religiunii?” repetă avocatul.

„Da, da, — împotriva lui Dumnezeu și a religiunii! În școala noastră se poartă un războiu crâncen împotriva lui Dumnezeu și a religiunii. Aceasta i-am spus-o mai deunăzi lui Knack, — și știți ce mi-a răspuns? Ce vrei, a zis el, la noi încă tot mai stăpânește Dumnezeu întru câtva. Francezii au progresat mai departe, decât la noi. În Paris spunea el, au șters din toate cărțile școlare numele lui Dumnezeu. Dumnezeu este exilat eu totul din școale, tot așa și din spitale, de unde au eliminat pe surorile de caritate. Nici la înmormântări nu e voie a-se purta insignii religioase, din care cauză crucile dela carăle funebre s'au înlăturat. Tot ce reamintește superstiția, pentru Francezi este abominabil. Natural! Francezii sunt poporul cel mai civilizat din lume. Noi n'am ajuns nici pe departe gradul cultural al Francezilor, a căror deviză este: „Nici Dumnezeu, nici preot!” — Așa a spus Knack, ceea ce dovedește în de ajuns, cum cugetă el despre Dumnezeu și religione, fără ca autoritatea să-i poată face ceva. Să meargă numai așa înainte! Incheiă el apăsând cuvintele: Se va vedea pe urmă, unde vom ajunge.”

„Unde crezi dta?” cercetă dr. Lug.

„La anticreștinism și la revoluție!”

„Exact!” confirmă Huber.

După o convorbire mai îndelungată, pe

care avocatul a utilizat-o ca să cerceteze spiritul ce domnește în populația rurală, oaspeții părăsiră „Boa”, și se întoarseră înapoi la vilă.

„Sper, că acum îți vei fi schimbat convingerea ce o aveai despre educația neconfesională”, zise Huber.

„Pentru așa ceva n'am nici un motiv”, replică dr. Lug. „Studiile de tranziție sunt în totdeauna împreunate cu dificultăți. Până acum au domnit superstiția și popii în școală, — ca să le scoatem cu totul pe amândouă... costă osteneală și s'gudue spiritele. Dacă însă știința și cultura liberă vor fi intrat odată în școală și se vor fi încetățenit acolo, atunci se va forma un popor liber și conștient de datoria sa, un popor, care nu va mai avea nevoie să se razime pe frica lui Dumnezeu, pe cer și pe iad, pentruca să umble pe cărările ordinei de stat. De aceea trebuie să uzăm de toată influința noastră, ca să liberăm școala de credință și să o căerim cu totul pentru știință. Acesta este un obiect de o capitală importanță; căci din școală va eși poporul viitorului, — cum va fi școala, așa va fi poporul. Pe lângă chestia școlară, toate celelate chestii politice sunt secundare și fără însămnătate. Cine are școală, poșede viitorul. Pe terenul școlar se decid luptele spirituale.”

„În ultimul punct sunt și eu de perfect acord”, răspuse milionarul. „Da, școala este educatoarea viitorului popor! Protestez însă energic contra părerii d-tale că Dumnezeu și religia s'ar putea înlocui prin știință și libertate. Alaltăieri cetii o conferință a francezului Guillon, care nu e clerical, ci liber cugetător și judecător de instrucție în Paris, prin urmare în virtutea vocațiunii sale calificat de a cunoaște stările sociale din Paris. Guillon asigură, că principala cauză a demoralizării tineretului din Paris, este actualul sistem de educație nereligios. Observatorul rațional nu poate să-și disimuleze, că criminalitatea mereu crescândă a minorilor, concade cu reformele introduse în legislația școlilor. El susține, că acei bărbați cari credeau că prin executarea legii anti-religioase a instrucției vor promova progresul, trebuie să se convingă acum despre adevărul că generația actuală se illustrează prin brutalitate și răutate. Guillon zice: Vechile bastioane ale educației copiilor ca: pietatea, reverența, ascultarea cătră părinți și superiori n'au fost dărâmate nerăsbunate. Morala practică numai atunci are consistență dacă este bazată pe pietate. Dacă însă morala este bazată numai pe concepțiuni umane, atunci devine variabilă și se schimbă după sentimentele, dorințele și poftele singuraticului indivizi. — Guillon are perfectă dreptate și

mi-a vorbit din suflet. Convingerea judecătorului este bazată pe experiență și nu se poate resturna.”

Avocatul tăcea și chibzuea, cum ar putea să risipească părerile nefavorabile ale lui Huber.

Într'aceea sosiră în apropierea vilei. Un băiat le eși înainte. Fața lui ardea de grabă și emoție.

„Papa, vino repede! Ferestrele din salon sunt toate sparte.”

„Sparte? De cine?” cercetă Huber.

„Nu știu. Johan a văzut pe cel ce le-a spart. Mama s'a spăriat tare și plânge.”

Milionarul își grăbi pașii. În salon, ale cărui ferestri toate erau sdrobite, îl aștepta servitorul.

„Johan, ce s'a întâmplat aici? Ai văzut pe făptuitor? Spune!”

„Nu era nimeni în salon, când s'a întâmplat pozna”, răspuse servitorul. „Eu eram din dos, când de odată aud zăngănitul, și alergai să văd ce-i? Am putut însă să zăresc un băețas cu părul roș care fugia și disparu în tușiș.”

(Va urma).

Bibliografie.

A apărut:

„Junimea Literară”. Anul III. Nrul 10 cu următorul sumar: Vară (poezie), Ana Conta-Chernbach. — Ceva despre folosul limbilor clasice în școlile medii, Ion Ursu. — Încă's tinăr (poezie), Leandru. — Femeilor române dela noi (poezie), G. Rotariu-Rotică. — Coșbuc și Goga față de poporul român (urmare), Aspasia Luția. — În zori de zi (poezie), Leandru. — Familia lui Vasile Varnav (notiță istorică), S. Fl. Marian. — Lăcrămioare (poezie), Orfeu. — Poeme în proză (trad. din Oscar Wilde), L. M. — Cântec, V. Loicsiță. — Ion Gorun (studiu), Liviu Marian. — Dări de seamă. — Notițe bibliografice. — Poșta Redacției.

Tabloul regelui Carol, 70 cm. înălțime, 52 cm. lățime. Prețul 2 cor. — Tabloul reginei Elisabeta, 70 cm. înălțime, 52 cm. lățime. Prețul 2 cor. — Tabloul regelui Carol, 55 cm. înălțime, 44 cm. lățime. Prețul 1 cor. — Șerban Vodă Cantacuzino la încunjurarea Vienei de cătră Turci și Prezentarea steagului turcesc luat la Grivița de cătră batalionul II. de vânători, à 2 cor. 50 fil. — La comandă are să se aclude și porto 10 eventual 20 fil. — Tablourile sunt executate foarte bine și frumos și sunt o adevărată podoabă pentru casă. — Se află de vânzare la: *Librăria seminarială*, — Blaj.

Proprietar, editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa.

FISCHER & COMP. NAGYENYED Ungaria.

RO JUG. CAT.

80,000 arbori fructiferi.
1 milion plante pentru gard viu.
1 milion sujeți (pădureți).
Arbori de promenadă, lățișe decorative
roza, poame cu boabe etc.

1/2 milion altoi de vițe
Vițe europene și americane
cu și fără rădăcină.
Căștoare și instrucțiuni de
cultivare gratis.

ȘCORILE DE POMI și VITE de VIN ÎMPREUNATE FISCHER & COMP. și M. AMBROSI.

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoră de clopote și fabrica de scaune de fer pentru clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

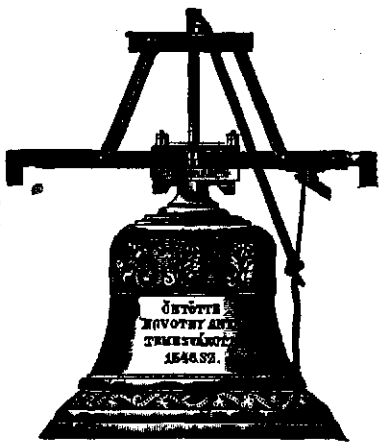
în Timișoara-Fabric

(8) 21-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transilvania“

din Sibiu

(7) 21-52

→ întemeiată la anul 1868 ←

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

☼ **contra pericolului de incendiu și exploziune.** ☼
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

☼ **asupra vieții omului** ☼

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix. asigurări de copii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 90,981.088 coroane.

capitale asigurate asupra vieții: 9,125.898 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit: pentru despăgubiri de incendii 4,077,788.78 c. petru capitală asigurate pe viață 3,568,863.37 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela: Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

(25) 5-10

De vânzare:

Circa 30,000 altoi de viță cu rădăcină clasa I-mă, altuiți în viță americană („Riparia portalis“) după metoda cea mai bună (altoirea forțată):

Altoi:	Struguri mestecați	(Vegyes borfaj)	1000 buc. =	150 cor.
„	„ Rizling italian	(Olasz rizling)	„	„ = 160 „
„	„ Zierfandl	(Ezerjó)	„	„ = 160 „
„	„ Silvan verde	(Zöld szylváni)	„	„ = 160 „
„	„ galbini	(Mézés feher)	„	„ = 180 „
„	„ moi	(Mastos feher)	„	„ = 180 „
„	„ goarneși	(Járdovány)	„	„ = 180 „
„	„ fetești	(Erd. Leányka)	„	„ = 180 „
„	„ Șmighiră	(Som, Furmint)	„	„ = 180 „

Viță pentru struguri de masă:

Altoi:	Chasselas Fontainebleau	100 buc. =	22 cor.
„	„ Gama Drome	„	„ = 27 „
„	„ Madelaine Angevine	„	„ = 22 „
„	„ Paasatutti	„	„ = 24 „
„	„ Muscat Hamburg	„	„ = 28 „

Altoi cl. I-mă de 2 ani 1000 buc. = 220 cor.; Altoi cl. II-a de 1 an 1000 buc. = 80 cor.

Szancsa, Balázsfalva.

Ioan Bărbat,

învățător, absolv. al curs. de vierit din Aiud.

La comanda rog a se trimite 1/2 anticipațiune, adresa să se scrie legibil indicându-se posta sau stațiunea căii ferate. Pachetarea se va face cu îngrijire socotindu-se spesele proprii. Reclamațiunile se iau în considerare, dacă sunt făcute cel mult la trei zile după primire.

În vara trecută, pe lângă toată seceta mare ce a fost, totuși în

Prima colonie

de viță de vie de pe TÂRNAVĂ

a căreia proprietar e FR. CASPARI, Mediaș 100, Transilvania,

unica în întreagă Ungaria, vița a fost udată zilnic cu apă în quant de 5 milioane de litre, drept aceea e singura care poate lifera vița de vie frumoasă și trainică.

Catalog ilustrat, cu diferite epistole de recunoștință, să trimite gratis și franco.

(25) 19-20

ACATISTUL MIC, sau carte ce cuprinde în sine rugăciuni către Preasf. Născătoare de Dumnezeu leg. 24 fl.

Cărți postale ilustrate, cu vederi din Blaj.

Bucata 6 fileri. — Suta 5 cor. franco.

A apărut: **LITURGIERIUL**

Prețul unui ex. pe hârtie „prima“
crudo 6 cor.
legat 9 „
Pe hârtie velină consistentă:
crudo 5 cor.
legat 8 „

FLORICELE DE CÂMP, schițe ușoare. De A. C. DOMȘA
Prețul 1 coroană.